

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2019/4112-S.6005
BAŞVURU NO : 2018/16390
KARAR TARİHİ : 31/05/2019

RET KARARI

BAŞVURAN :

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : ANADOLU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

BAŞVURUNUN KONUSU : Staj muafiyeti talebi hakkında.

BAŞVURU TARİHİ : 10/12/2018

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1) Kurumumuza 10/12/2018 tarihinde e-başvuru yoluyla yapılan başvuruda, başvuran [REDACTED], Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Engelli Bakım ve Rehabilitasyonu Ön Lisans Bölümü [REDACTED] öğrencisi olduğunu, %100 Ağır Engelli Raporu bulunan bir kızı olduğunu, ona daha bilinçli bakmak için bu bölümü okuduğunu, ancak okuduğu bölümde zorunlu staj uygulaması bulunduğunu, kendisinin çocuğuna bakması dolayısıyla staj yapmasının mümkün olmadığını belirterek, söz konusu staj eğitiminden muaf tutulmayı talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2) Kurumumuzun talep edilen bilgi ve belge isteme yazısına cevaben, Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü tarafından gönderilen [REDACTED] sayılı yazı ve eklerinde özetle;

2.3) [REDACTED]'ın 25 iş günü zorunlu staj uygulaması bulunduğu, staj uygulamasında fiilen ve kesintisiz devam zorunluluğunun bulunduğu, öğrencinin, staj yapacağı yerin programına ve çalışma saatlerine göre staja devam etmek zorunda bulunduğu,

2.4) Anadolu Üniversitesi Senatosunun 29/09/2015 tarih ve 7/5 sayılı kararı ile kabul edilen Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, iktisat ve İşletme Fakülteleri Öğrenci Staj Yönergesinde staj muafiyeti ile ilgili 14. maddesinde yer alan staj muafiyet durumlarının belirtildiği,

2.5) Zorunlu staj uygulamasında staj muafiyetinin bulunmadığı, ancak öğrenciler bazı belirtilen durumları resmî olarak belgelendirmeleri durumunda Fakülte Yönetim Kurulu Kararı ile stajdan muaf sayılabileceği,

2.6) Buna göre; "Sürekli engelli olup engel oranı %40 ve üzeri olma veya ilgili mevzuata göre malul sayılma; -Yurt içindeki öğrencilerin tam teşekküllü hastaneden, yurt dışındaki öğrencilerin ise buldukları ülkedeki hastaneden alacakları Sağlık Raporu ile sürekli engelli olduklarını, engel

[REDACTED]

oranının %40 veya üzeri olduğunu belgelendirmeleri gerekir. Ayrıca ilgili mevzuat uyarınca malul sayılan öğrencilerin bu durumlarını belgelendirmeleri zorunludur.

- a) Staj yapacağı dönem içinde programı ile ilgili sektörde SGK' ya tabi olarak en az zorunlu staj süresi kadar çalışmış olma,
- b) Öğrencinin programa kaydolduğu tarihten itibaren cezaevinde/tutukevinde hükümlülük/tutkluluk süresinin, önlisans programları için 4, lisans programları için 7 yılın üzerinde olma durumu.” İfadelerinin bulunduğu, bu kapsamda muafiyet durumları dikkate alındığında, ██████████'ın talebi muafiyet esaslarına uymadığından staj muafiyetinin uygun görülmediği açıklamalarına yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3) Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74’üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; *“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”,*

4) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun “Kurumun Görevi” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasında; *“Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”,*

5) 6/2/2019 tarih ve 30678 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Anadolu Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin; “Dersler ve stajlar” başlıklı 8. maddesinde; *“(1) Dersler, derslerin haftalık teorik ve uygulama saatleri, kredi değerleri ile yarıyıllara göre dağılımı; ilgili birim kurulu kararı ve Senatonun onayı ile belirlenir. Derslerin kredileri, öğrencilerin iş yükü dikkate alınarak belirlenen AKTS kredileridir.*

(2) Bir programda, herhangi bir ders için ilgili birim kurulu kararı ve Senatonun onayıyla önkoşul konulabilir. Bir dersin önkoşulunun yerine getirilebilmesi için o dersle bağlantılı dersin/derslerin en az 1 kez alınması ve derse/derslere devam koşulunun yerine getirilmiş olması gerekir.

(3) Bir dersten AA harf notu ile başarılı olan öğrenci, aynı dersi veya bu dersin yerine bir başka dersi alamaz.

(4) Uygulamalı derslerin ve stajların hangi programlarda uygulanacağı, ilgili birim kurulunun önerisi üzerine Senato tarafından karara bağlanır.

(5) Staj/stajlar; öğrencinin tercih edeceği ilgili kamu kurumları/kuruluşları ile özel kuruluşlarda, Senato tarafından kabul edilen birim staj yönergesi çerçevesinde yapılır. Uygulamalı derslerle ilgili esaslar ise ilgili birim kurulu kararıyla belirlenir.”

6) Anadolu Üniversitesi Senatosunun 29.09.2015 tarih ve 7/5 sayılı Kararı ile kabul edilen Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakülteleri Staj Yönergesinin;

6.1) “Stajın başlaması, staj süresi ve devam zorunluluğu” başlıklı 6 ncı maddesinde; *“Zorunlu veya isteğe bağlı stajı olan bölüm/bölümlerde/ programlarda, stajın hangi yarıyıldan yapılacağı, staj süresi, stajın yapılacağı kurum/kuruluşlar, stajda uygulanacak usul ve esaslar, staj formları ve belgelerinin kabulü, ilgili öğretim yılına ait Öğrenci Kılavuzunda ve ilgili programın web sayfasında yayımlanır. Staj uygulamasında fiilen ve kesintisiz devam zorunluluğu vardır. Öğrenci, staj yapacağı yerin programına ve çalışma saatlerine göre staja devam etmek zorundadır. Staj süresinin %30’undan*

fazlasına devam etmeyen öğrencinin stajı başarısız kabul edilir ve bu durumdaki öğrenci stajını tekrarlamak zorundadır. Resmî tatil günlerinde stajına devam eden öğrencilerin, bu günleri staj süresine dâhil edilir.”

6.2) “Staj yerinin belirlenmesi” başlıklı 8 inci maddesinde; *“Her program için öğrencinin staj yapabileceği kurum/kuruluşların listesi Program Akademik Koordinatörleri tarafından belirlenip ilgili Fakülte Dekanının onayı ile elektronik ortamda ilan edilir. AÖF Staj Koordinatörlüğü, öğrenciye staj yeri bulmakla yükümlü değildir. Öğrenci staja başlamadan önce yurt içinde AÖF Staj Koordinatörlüğüne, yurt dışında ise bağlı bulunduğu Anadolu Üniversitesi AÖF Kayıt Merkezi Görevlisinin onayını almak zorundadır. Onay alınmadan yapılan staj geçersiz sayılır.”*

6.3) “Staj muafiyeti” başlıklı 14 üncü maddesinde; *“Zorunlu staj uygulamasında staj muafiyeti yoktur, ancak öğrenciler aşağıda belirtilen durumları resmî olarak belgelendirmeleri durumunda Fakülte Yönetim Kurulu Kararı ile stajdan muaf sayılabilir. Sürekli engelli olup engel oranı %40 ve üzeri olma veya ilgili mevzuata göre malul sayılma; Yurt içindeki öğrencilerin tam teşekküllü hastaneden, yurt dışındaki öğrencilerin ise buldukları ülkedeki hastaneden alacakları Sağlık Kurulu Raporu ile sürekli engelli olduklarını, engel oranının %40 veya üzeri olduğunu belgelendirmeleri gerekir. Ayrıca ilgili mevzuat uyarınca malul sayılan öğrencilerin bu durumlarını belgelendirmeleri zorunludur. Staj yapacağı dönem içinde programı ile ilgili sektörde SGK’ye tabi sigortalı olarak en az zorunlu staj süresi kadar çalışmış olma, Öğrencinin programa kaydolduğu tarihten itibaren cezaevinde/tutukevinde hükümlülük/tutukluluk süresinin, önlisans programları için 4, lisans programları için 7 yılın üzerinde olma durumu. Yurt içinde Açıköğretim Sistemi Programlarına kayıtlı olan ve muafiyet talebinde bulunan öğrenciler yukarıda belirtilen durumları belgelendirmeleri hâlinde, temin edecekleri her türlü belgeyi AÖF Staj Koordinatörlüğüne, bir dilekçe ile elden teslim eder ya da posta yoluyla gönderir.*

Yurt dışında Açıköğretim Sistemi Programlarına kayıtlı olan ve muafiyet talebinde bulunan öğrenciler yukarıda belirtilen durumları belgelendirmeleri hâlinde, temin edecekleri her türlü belgenin yeminli Türkçe tercümesini bir dilekçe ile bağlı oldukları Anadolu Üniversitesi AÖF Kayıt Merkezine elden teslim eder ya da posta yoluyla gönderir.” hükümleri bulunmaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER’İN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

7) Başvuranın iddia ve talepleri, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; başvurunun reddi yönünde hazırlanan “Ret Kararı Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8) Kurumumuza 10/12/2018 tarihinde e-başvuru yoluyla yapılan başvuruda, başvuran ██████████ ██████████, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Engelli Bakım ve Rehabilitasyonu Ön Lisans Bölümü ██████████ öğrencisi olduğunu, %100 Ağır Engelli Raporu bulunan bir kızı olduğunu, ona daha bilinçli bakmak için bu bölümü okuduğunu, ancak okuduğu bölümde zorunlu staj uygulaması bulunduğunu, kendisinin çocuğuna bakması dolayısıyla staj yapmasının mümkün olmadığını belirterek, söz konusu staj eğitiminden muaf tutulmayı talep etmektedir.

9) Anadolu Üniversitesi Engelli Bakım ve Rehabilitasyonu Ön Lisans Bölümünün amacı “Engelli Bakımı ve Rehabilitasyon Önlisans Programının amacı, bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinde uzman olan sağlık profesyonellerine destek sunabilen, yetersizliği olan özel gereksinimli bireylerin günlük

yaşam aktivitelerindeki gereksinimlerini karşılayıcı ve kolaylaştırıcı bilgi ve beceriye sahip nitelikli insan kaynağı yetiştirmek” olarak belirtilmektedir.

10) Anadolu Üniversitesi internet sitesinde de belirtildiği üzere; Engelli Bakımı ve Rehabilitasyon Önlisans Programında zorunlu 25 iş günü staj uygulaması bulunduğu, öğrencilerin zorunlu stajını 2 nci yarıyıl dönem sonu sınavından sonra herhangi bir dönemde tek seferde yapması gerektiği, stajın bölünerek farklı zaman dilimlerinde yapılmayacağı anlaşılmaktadır.

11) Ayrıca staj uygulamasının Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı Engelli Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri, Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri, Huzurevleri, Yerel Yönetimlere ait Engelli Bakım Merkezleri ve Yaşlı Bakım Merkezlerinde yapılabileceği, ayrıca öğrencilerin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından denetlenen Özel Bakım Merkezlerinde de stajını yapabileceği görülmektedir.

12) Bahsi geçen staj yerlerinin yatılı hizmet veren kuruluş veya merkezler olması gerektiği, öğrencinin staja devam durumu o kuruluştaki görevli yöneticiler (kuruluş müdürü veya müdür yardımcısı) tarafından takip edileceği, öğrencinin staj boyunca staj performansının o kuruluştaki görevli meslek personeli (tabip, sosyal çalışmacı, psikolog, psikolojik danışman, çocuk gelişimci, fizyoterapist, ergoterapist ve hemşire unvanına sahip olanlardan herhangi biri) tarafından takip edilmesi gerekmektedir.

13) Başvuranın devam ettiği bölüm gibi zorunlu staj uygulaması bulunan bölümlerde kural olarak staj muafiyeti uygulamasının bulunmadığı, ancak öğrencilerin;

* Sürekli engelli olup engel oranı %40 ve üzeri olma veya ilgili mevzuata göre malul sayılma durumunda öğrencilerin tam teşekküllü hastaneden alacakları Sağlık Kurulu Raporu ile sürekli engelli olduklarını, engel oranının %40 veya üzeri olduğunu belgelendirmeleri, ilgili mevzuat uyarınca malul sayılan öğrencilerin de bu durumlarını belgelendirmeleri durumunda;

* Staj yapacağı dönem içerisinde programı ile ilgili sektörde SGK’ye tabi sigortalı olarak en az zorunlu staj süresi kadar çalışmış olma durumunda, öğrencinin programa kaydolduğu tarihten itibaren cezaevinde/tutukevinde hükümlülük/tutukluluk süresinin, önlisans programları için 4, lisans programları için 7 yılın üzerinde olma hali durumlarında, kayıtlı olan öğrencilerin bu hususları resmî olarak belgelendirmeleri durumunda Fakülte Yönetim Kurulu Kararı ile stajdan muaf sayılabileceği görülmektedir.

14) Staj muafiyeti hususunda mevzuatta tanınan istisnai durumlar göz önünde bulundurulduğunda, başvuranın staj uygulamasından muaf tutulmasını gerektiren herhangi bir gerekçenin bulunmadığı, başvuranın kızının %100 engelli olması durumunun stajdan muaf tutulması bakımından mevzuatta yer almaması nedeniyle objektif bir muafiyet gerekçesi olarak kabul edilmesinin mümkün görülmediği, kaldı ki başvuranın bölümü engelli kızına daha bilinçli bir eğitim verebilmek adına seçtiğini belirtmekte olup, gerekli eğitim ve niteliğin alınması için staj uygulamasının gerekli olduğu ve söz konusu bölümün ders, devam ve staj gibi koşullarının açık ve öngörülebilir olması nedeniyle staj uygulamasından muaf tutulmasının mümkün bulunmadığı değerlendirilmektedir.

15) Kurumumuzca yapılan değerlendirmeler neticesinde; başvuranın mevzuatta yer alan staj muafiyet nedenlerinden herhangi birini karşılamaması nedeniyle staj uygulamasından muaf tutulma talebinin reddedilmesi işleminde hukuka ve hakkaniyete aykırılık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

16) 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; idarenin Kurumumuz tarafından istenen bilgi ve belgeleri süresinde gönderdiği ve “makul sürede karar verme” ve “kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi” ilkelerine uygun davrandığı, yine idare tarafından şikâyetçiye makul sürede cevapların verildiği ancak şikâyetçiye verilen cevaplarda işleme karşı hangi mercilere başvurulabileceğinin gösterilmemiş olması sebebiyle “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” ilkesine uygun davranmadığı görülmüş olup, idarenin bahse konu ilkelere de uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

17) 6328 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren, ilgili idarenin işlemine karşı dava açma süresinden kalan süre(varsa) kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup Eskişehir İdare Mahkemesinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN REDDİNE;**

Kararın BAŞVURANA ve ANADOLU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE tebliğine;

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi